

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta

Hodnocení diplomové práce

Téma: Arteterapie z pohledu zážitkové pedagogiky

Diplomant: Anna Kneiflová

Vedoucí DP: PhDr. Ing. Marie Lhotová

Datum: 15. 8. 2007

Obsahová stránka:

Autorka využila pro diplomovou práci svých zkušeností z dětského centra Arpida, kde se účastní už několik let v arteterapeutických aktivitách dětí s postižením (DMO). Arteterapie má zde svá specifika v oblasti kompenzace jemné motoriky a oblasti sociální a emoční. Kromě toho byla práce inspirována kurzem zážitkové pedagogiky pořádaný Prázdňinovou školou Lipnice.

Čtyřicetistránková teoretická část práce se vztahuje k arteterapii a zážitkové pedagogice. Při čtení je zřejmá určitá dysbalance. Velmi podrobná část vztahující se k arteterapii (31 stran) je rozpracována na úkor části o zážitkové pedagogice (9 stran). Tento záměr zabývat se podrobně arteterapií (je-li tato skutečnost záměrem) v některých částech přináší dojem určité nerovnováhy i v rámci kapitoly o arteterapii. Vzhledem k tématu práce bych očekávala, přestože autorka poukazuje na nedostatek literatury k tématu zážitkové pedagogiky, přibližně stejný rozsah textu k arteterapii jako k zážitkové pedagogice. Tím, že se autorka snažila postihnout téma arteterapie v komplexnosti od definování oboru, vymezení pojmu a obsahu, přes teoretická východiska v jednotlivých skupinách psychoterapeutických směrů, historii, formy arteterapie, cíle až k celé řadě cílových skupin, kde se arteterapie používá, se nemohla vyhnout určité povrchnosti. Nadbytečný text především svou obecností a povrchností vidím v oblasti rozpracování teoretických východisek arteterapie v kap. 2.3. Teoretická východiska arteterapie. Vzhledem k rozsahu diplomové práce ve srovnání s "objemností tématu" nemůže nebyť povrchní. Tato kapitola obsahuje stručný velmi obecně pojatý popis znaků toho či onoho psychoterapeutického směru, avšak bez konkrétních poukazů vztahujících se k možnostem užití arteterapie v rámci teoretické báze těchto přístupů. Zcela obecné informace vztahující se celkově k psychoterapeutické problematice nese také kapitola o osobnosti arteterapeuta (2.8). Podotýkám však, že psychoterapeutická témata jsou tématy přesahujícími nároky na absolventa pedagogiky volného času na TF.

Praktická část opět zahrnuje dvě oblasti, jednak návrhy inspirativních her s použitím různých výtvarných technik a záměrů, jednak prakticky použité téma kresby rodiny u dětí ze skautského oddílu, se kterým autorka dlouhodobě pracuje nejen o prázdninách. Zabývala se diagnostickým potenciálem dětského výtvarného projevu v tématu kresby rodiny a představila, jak s ním v praxi pracovala. Jistě by bylo zajímavé nastínit v práci obsah rozhovoru s dítětem nad jeho kresbou.

V obsahové složce poukazuji na několik chyb, které je třeba při ev. dalším využití práce korigovat:

Str. 12: Fenomenologie není psychoterapeutický směr, tamtéž: nikoliv humanitní psychologie, ale humanistická, str. 13: neurotický syndrom spíše než symptom, Dále na str. 26 by bylo žádoucí uvést zdroj - autora vymezení interpretačních pravidel (ne všechna se shodují, existuje více interpretačních schémat), stejně tak u barev v následujícím textu (str. 27-29). Proč jsou tato interpretační schémata uvedena v kapitole Arteterapie s dětmi?

Formální složka:

Práce je v rámci rozdělení do kapitol velmi dobře strukturovaná a velmi dobře upravená. Několik drobných gramatických chyb v textu nepřesahuje únosné minimum. Označila jsem je přímo v textu.

Prezentace práce:

Diplomová práce obsahuje 80 stran včetně Seznamu literatury. Je koncipovaná v teoretické a praktické části. Teoretická část přináší 10 kapitol (40 stran), praktická část pak 2 kapitoly na 25 stranách. Seznam literatury obsahuje 23 titulů česky psané odborné literatury v rozdělení na primární a sekundární zdroje, dále autorka označila zdroje z webových stránek a zdroje časopisecké (u posledních postrádám údaje k časopisu Arteterapie, ze kterého bylo čerpáno (číslo, ročník)). Praktická i teoretická část jsou doplněny fotografiemi a ukázkami tvorby dětí ze skautského oddílu. Prezentaci práce hodnotím velmi dobře.

Závěr:

Předložená diplomová práce přes výše uvedené připomínky přináší vzhledem ke stanovenému cíli kvalitně zpracované téma. Obor arteterapie je obtížně definovatelný a v pomáhajících profesích zařaditelný, přesto si diplomantka poradila s těžkostmi při vymezování pojmu a obsahu arteterapie velmi přijatelně. Oceňuji též její náhled na kompetence oboru arteterapie a zážitkové pedagogiky. Podala přijatelný obraz v možnostech spojení těchto oborů při práci s dětmi. Stejně tak oceňuji její zaujetí tématem. Vzhledem ke zkušenostem, které je vůbec možné v rámci studia a při dobrovolné praxi získat, je zřejmé, že využila řady možností. V praktické části práce prokázala též způsobilost své znalosti v praxi využívat. Při srovnání závěrečných studentských prací zabývajících se arteterapií i ve specializovaných oborech (psychologie, arteterapie) tato diplomová práce dobře obstojí. S radostí doporučuji práci k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce:

Výborně

Případná témata k obhajobě:

1. Vysvětlit fenomenologický přístup při práci s výtvarnou tvorbou v arteterapii či zážitkové pedagogice
2. Vzhledem k praxi v Arpidě pokusit se zformulovat znaky organicity v dětské kresbě a malbě (v práci neúplně)
3. Existují individuální rizika při jednoznačné preferenci zážitku?

Prohlášení:

Prohlašuji, že při posuzování diplomové práce jsem se řídila objektivními vědeckopedagogickými hledisky a zájmy rozvoje vysokého školství. Dále prohlašuji, že s autorem nemám ani vztahy příbuzenské, ani společné pracovní, ekonomické či jiné zájmy, z nichž by mohla vzniknout pochybnost o objektivitě posudku. Jsem si vědoma důvěrnosti posuzované práce včetně kazuistik, její závěry jsem neposkytla třetím osobám, nepořídila si její kopii a spolu s posudkem ji vracím.

PhDr. Ing. Marie Lhotová
vedoucí DP
e-mail: marie.lhotova@atlas.cz

Radčice 10. 8. 2007